

TRASTA

Gelir Vergisi Beyanında Özellikli Konular

SELAMİ TATKAYA
Yeminli Mali Müşavir

selami.tatkaya@trasta.com.tr

2026

SUNUM PLANI

- Diğer Kazanç ve İratlar
- Beyanname Üzerinde Yapılan İndirimler
- Soru-Cevap

DİĞER KAZANÇ VE İRATLAR

Diğer Kazanç ve İratlar

Diğer kazanç ve iratlar;

- Değer artış kazançları ve
- Arızı kazançlar,

olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Değer Artış Kazançları

Aşağıda sayılan mal ve hakların elden çıkarılmasından doğan kazançlar değer artış kazançları olarak vergilendirilir.

- İvazsız olarak iktisap edilenler ile tam mükellef kurumlara ait olan ve **iki yıldan fazla süreyle** elde tutulan hisse senetleri hariç, menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar.
- 70 inci maddenin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde yazılı **hakların** (ihtira beratları hariç) elden çıkarılmasından doğan kazançlar
- **Telif haklarının ve ihtira beratlarının** müellifleri, mucitleri ve bunların kanuni mirasçıları dışında kalan kimseler tarafından elden çıkarılmasından doğan kazançlar.

Değer Artış Kazançları

- Ortaklık haklarının veya hisselerinin elden çıkarılmasından doğan kazançlar.
- Faaliyeti durdurulan bir işletmenin kısmen veya tamamen elden çıkarılmasından doğan kazançlar.
- İktisap şekli ne olursa olsun (ivazsız olarak iktisap edilenler hariç) 70 inci maddenin birinci fıkrasının (1), (2), (4) ve (7) numaralı bentlerinde yazılı mal ve hakların, iktisap tarihinden başlayarak **beş yıl içinde** elden çıkarılmasından doğan kazançlar.

Elden çıkarma; yukarıda yazılı mal ve hakların satılması, bir ivaz karşılığında devir ve temlik, trampa edilmesi, takası, kamulaştırılması, devletleştirilmesi, ticaret şirketlerine sermaye olarak konulmasını ifade etmektedir.

Gayrimenkullerde İktisap Tarihinin Belirlenmesi

- Gayrimenkullerde iktisap, **tapuya tescille** gerçekleşmektedir.
- Ancak, gayrimenkulün tapuya tescil tarihinden önce sahibinin **fiilen kullanımına** bırakıldığı bazı özel hallerde, iktisap tarihi olarak tapuya tescil tarihi yerine fiilen kullanıma bırakılma tarihinin kabul edilmesi gerekir.
- Fiili kullanım; tahsis belgesi, teslim tutanakları, su, elektrik, telefon, doğalgaz faturaları ve benzeri belgelerle tevsik edilebilir.
- Cins tashihi (değişikliği) yapılan gayrimenkullerde iktisap tarihi olarak **cins tashihi** **yapıldığı** tarih esas alınır.
- İvazsız olarak iktisap edilen gayrimenkulün cins tashihi yapılarak elden çıkarılması halinde «ivazsız iktisap edilme» niteliği değişmeyeceğinden gayrimenkulün satışından elde edilen gelir de değer artış kazancına tabi olmayacaktır.

Safi Değer Artışının Tespiti

Değer artışında safi kazanç, elden çıkarma karşılığında **alınan para ve ayınlarla** (eşya, mal vb.) sağlanan ve para ile temsil edilebilen her türlü menfaatlerin tutarından;

- Elden çıkarılan mal ve hakların **maliyet bedeli**,
- Elden çıkarma dolayısıyla yapılan ve satıcının üzerinde kalan **giderler ve ödenen vergi ve harçların**,

düşülmesi suretiyle bulunmaktadır.

Maliyet bedelinin tespit edilememesi halinde maliyet bedeli yerine; VUK hükümlerine göre **Takdir Komisyonunca tespit edilecek bedel**, kazancı bilanço veya işletme hesabı esasına göre tespit edilen işletmelerde ise son **bilançoda veya envanter kayıtlarında** gösterilen değer esas alınır.

İşletmeye dâhil amortismanla tabi iktisadi kıymetlerin elden çıkarılması halinde, iktisadi kıymetlerin maliyet bedeli yerine amortismanlar düşüldükten sonra kalan **net değeri** esas alınır.

Menkul kıymetlerin elden çıkarılmasında, iktisap bedelinin tevsik edilememesi halinde VUK'un 266'ncı maddesinde yazılı **itibari değer** iktisap bedeli olarak kabul edilir.

Değer Artış Kazançlarında İstisna

Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesine göre;

- Taksi, dolmuş, minibüs ve umum servis araçlarına ait ticari plakaların elden çıkarılmasından doğan kazançların **tamamı**,
- Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından sağlananlar **hariç** olmak üzere bir takvim yılında elde edilen değer artışı kazancının 2025 takvim yılı için **120.000** TL'si,

gelir vergisinden istisna edilmiştir.

Endeksleme Yapılması

Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 81 inci maddesinin son fıkrasında, mal ve hakların elden çıkarılmasında iktisap bedelinin, elden çıkarılan mal ve hakların, elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere Türkiye İstatistik Kurumunca belirlenen Yurt İçi - Üretici Fiyat Endeksi **(Yİ-ÜFE)** artış oranında artırılarak tespit edileceği ve endekslemenin yapılabilmesi için **artış oranının %10 veya üzerinde olması** gerektiği yönünde hükümlere yer verilmiştir.

Endeksleme Yapılması-Örnek

Mükellef (A) 12/09/2022 tarihinde 3.000.000 TL'ye satın almış olduğu gayrimenkulü 23/04/2025 tarihinde 15.000.000 TL'ye satmıştır. Bu durumda söz konusu gayrimenkul 5 yıllık süre dolmadan elden çıkarıldığı için mükellef adına oluşacak değer artışı kazancı aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Gayrimenkulün iktisap tarihinden önceki ay olan Ağustos 2022 döneminde Yİ-ÜFE 1780,05; elden çıkarıldığı aydan önceki ay olan Mart 2025 döneminde Yİ-ÜFE 4.017,30 olarak gerçekleşmiştir.

Bu durumda ilgili dönemde artış oranının %10'un üzerinde $[(4.017,30 - 1780,05) / 1780,05] \times 100 = \% 125,68$ olduğu görülmektedir.

Dolayısıyla elden çıkarılan gayrimenkulün endekslenmiş maliyet bedeli; $3.000.000 \text{ TL} \times (4.017,30 / 1780,05) = 6.770.540,15 \text{ TL}$ olarak dikkate alınacaktır.

Endeksleme Yapılması-Örnek

Gayrimenkulün alış bedeli	3.000.000 TL
Gayrimenkulün satış bedeli	15.000.000 TL
Gayrimenkulün endekslenmiş maliyet bedeli [3.000.000 TL X (4.017,30 / 1.780,05)]	6.770.540,15 TL
Safi değer artışı kazancı (15.000.000 - 6.770.540,15)	8.229.459,85 TL
İstisna Tutarı	120.000 TL
Vergiye tabi gelir (Matrah) (8.229.459,85 – 120.000)	8.109.459,85 TL
Hesaplanan gelir vergisi	2.933.783,94 TL
Ödenmesi gereken damga vergisi	1.189,50 TL

Vergilendirilmeyecek Değer Artış Kazançları

- Ferdi bir işletmenin **sahibinin ölümü halinde**, kanuni mirasçılar tarafından işletmenin faaliyetine **devam olunması** ve mirasçılar tarafından işletmeye dâhil iktisadi kıymetlerin **kayıtlı değerleriyle** (bilanço esasına göre defter tutuluyorsa bilançonun aktif ve pasifiyle bütün halinde) **aynen devir alınması**.
- Kazancı bilanço esasına göre tespit edilen **ferdi bir işletmenin bilançosunun bir sermaye şirketine** aktif ve pasifiyle bütün halinde **devrolunması**, devir alan şirketin bilançosuna aynen geçirilmesi ve devredilen ferdi işletmenin sahip veya sahiplerinin şirketten, devir bilançosuna göre hesaplanan öz sermayesi tutarında ortaklık payı alması.
- **Kollektif ve adi komandit şirketlerin** GVK'nın 81'inci maddesinin 2 numaralı bendinde yazılı şartlar dâhilinde **nev'i değiştirerek** sermaye şirketi haline dönüşmesi.

Arızı Kazançlar

Gelir Vergisi Kanununun 82 nci maddesinde belirtilen arızı kazançlar, **devamlılık arz etmeyen** faaliyetlerden elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine yönelik düzenlemeleri içermektedir. Maddeye göre vergiye tabi arızı kazançlar şunlardır:

1. Arızı olarak **ticari muamelelerin** icrasından veya bu nitelikteki muamelelere **tavassuttan** elde edilen kazançlar.
2. Ticari veya zirai bir işletmenin faaliyeti ile serbest meslek faaliyetinin **durdurulması** veya **terk edilmesi**, henüz başlamamış olan böyle bir faaliyete **hiç girişilmemesi**, **ihale**, **artırma** ve **eksiltmelere iştirak edilmemesi** karşılığında elde edilen hasılat.
3. Gayrimenkullerin **tahliyesi** veya **kiracılık hakkının devri** karşılığında alınan **tazminatlar** ile **peştemallıklar** (kiracıya ait tesisat ve malların tahliye ve devri sırasında kiralayan veya yeni kiracıya devrinde doğan kazançlar dâhil).
4. Arızı olarak yapılan **serbest meslek faaliyetleri** dolayısıyla tahsil edilen hasılat.
5. Gerçek usulde vergiye tabi mükelleflerin **terk ettikleri işleri ile ilgili** olarak sonradan elde ettikleri kazançlar (zarar yazılan değersiz alacaklarla, karşılık ayrılan şüpheli alacakların tahsili dâhil).
6. Dar mükellefiyete tabi olanların Gelir Vergisi Kanununun 45 inci maddesinde yazılı işleri (Türkiye ile yabancı memleketler arasında yaptıkları ulaştırma işleri) arızı olarak yapmalarından elde ettikleri kazançlar.

Safi Kazancın Tespiti

Arızı kazançların safi miktarı aşağıdaki şekilde tespit edilir.

Gelir Vergisi Kanununun 82 nci maddesinin birinci fıkrasının;

- (1) numaralı bendinde yazılı işlerde, satış bedelinden **maliyet bedeli** ve satış dolayısıyla yapılan **giderler** indirilir.
- (2), (3), (4) ve (5) numaralı bentlerinde yazılı işlerde, elde edilen hasılatтан tevsik edilmek kaydıyla yapılan **giderler** indirilir.
- (6) numaralı bendinde yazılı işlerde, 45 inci madde hükümleri uygulanır.

Arızı Kazançlarda İstisna

Gelir Vergisi Kanununun 82 nci maddesinde altı bent olarak sayılan arızı kazançlarda, **bir kısım** bentler **istisna** uygulamasından faydalanırken **bir kısım ise** istisnaya tabi olmayıp elde edilen kazanç tutarından tevsik edilmesi koşuluyla **yapılan giderler indirildikten sonra** kalan tutar üzerinden vergilendirilmektedir.

Bir takvim yılında (1), (2), (3) ve (4) numaralı bentlerde yazılı olan kazançlar (henüz başlamamış olan ticari, zirai veya mesleki bir faaliyete hiç girişilmemesi ile ihale, artırma ve eksiltmelere iştirak edilmemesi karşılığında elde edilen kazançlar hariç) toplamının 2025 yılı için **280.000 TL'lik kısmı** gelir vergisinden müstesnadır.

Gerçek usulde vergiye tabi mükelleflerin **terk ettikleri işleri ile ilgili olarak** sonradan elde ettikleri **kazançlar** ile zarar yazılan değersiz alacaklarla, karşılık ayrılan şüpheli alacakların sonradan tahsili **istisna uygulamasının dışındadır**.

Dar mükellefiyete tabi olanların 45 inci maddede (Türkiye ile yabancı memleketler arasında yaptıkları ulaştırma işleri) yazılı işleri arızı olarak yapmalarından elde ettikleri kazançları da **istisna uygulamasının dışındadır**.

Zarar Mahsubu

Gelirin toplanmasında gelir kaynaklarının bir kısmından hasıl olan zararlar diğer kaynakların kazanç ve iratlarına **mahsup edilmektedir**. Yapılan bu mahsup neticesinde kapatılmayan zarar kısmı, beş yılı geçmemek kaydıyla müteakip yılların gelirinden indirilebilmektedir.

Ancak diğer kazanç ve iratlardan doğan zararların, diğer gelir unsurlarından elde edilen kazanç ve iratlardan **mahsubu ise mümkün bulunmamaktadır**.

Değer artışı kazancı kapsamında **ticari bir organizasyon olmaksızın** aynı yıl içerisinde birden fazla menkul kıymet alım-satım işlemi yapılması ve bu işlemlerin bir kısmından zarar elde edilmesi diğer bir kısmından ise kar elde edilmesi durumunda beyan edilecek kazancın hesabında **zararın kardan mahsup edilmesi mümkündür**.

BEYANNAME ÜZERİNDE YAPILAN İNDİRİMLER

Yıllık Beyannameye Dahil Edilen Kazanç ve İratlardan Yapılacak İndirimler

Yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlere ilişkin indirimler Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesi ile diğer Kanunlarda belirtilmiştir. Gelir vergisi matrahının tespitinde gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlerden aşağıda belirtilen indirimlerin yapılabilmesi için **yıllık beyanname ile bildirilecek bir gelirin bulunması** ve yapılacak indirimlerin ilgili mevzuatta belirtilen şartları taşıması gerekmektedir.

İndirim konusu yapılabilecek bazı hususlar şunlardır;

- 1-Hayat/şahıs sigorta primleri
- 2-Eğitim ve sağlık harcamaları
- 3-Engellilik indirimi
- 4-Bağış ve yardımlar
- 5-Gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara yapılan bağışlar
- 6-Sanat ve kültür faaliyetlerine ilişkin bağış ve yardımlar
- 7-Sponsorluk harcamaları

Yıllık Beyannameye Dahil Edilen Kazanç ve İratlardan Yapılacak İndirimler

8-Araştırma geliştirme harcamaları indirimi

9-Cumhurbaşkanınca başlatılan yardım kampanyalarına makbuz karşılığı yapılan bağışlar

10-Türk Kızılay Derneğine ve Türkiye Yeşilay Cemiyetine yapılan bağışlar

11-Girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarların indirimi

12-Bazı hizmet işletmeleri tarafından Türkiye’de yerleşmiş olmayan kişilerle işyeri, kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunanlara Türkiye’de verilen, münhasıran yurt dışında faydalanılan hizmetler karşılığında elde edilen kazançlar

13-Korumalı işyeri indirimi

14-Şahıs firmalarının yurtdışına elektronik ticaret gümrük beyannamesiyle gerçekleştirdikleri satış kazançları

15-Bireysel katılım yatırımcısı tam mükellef gerçek kişiler tarafından iktisap edilen tam mükellef anonim şirketlere ait iştirak hisselerinin VUK’a göre hesaplanan değerleri

Yıllık Beyannameye Dahil Edilen Kazanç ve İratlardan Yapılacak İndirimler

Diğer Kanunlara göre indirilecek bazı bağış ve yardımlar

1-2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa göre yapılan bağışlar,

2-2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanununa göre yapılan bağış ve yardımlar,

3-3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununa göre yapılan bağış ve yardımlar,

4-3388 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Kanununa göre yapılan bağış ve yardımlar,

5-3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa göre yapılan bağışlar,

6-4122 sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanununa göre kurulan ormanlarda, ağaçlandırma, bakım ve koruma masrafları,

7-5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa göre yapılan bağış ve yardımlar,

8-6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanuna göre yapılan bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamaları,

Yıllık Beyannameye Dahil Edilen Kazanç ve İratlardan Yapılacak İndirimler

Diğer Kanunlara göre indirilecek bazı bağış ve yardımlar

9-6569 sayılı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna göre yapılan bağış ve yardımlar,

10-7034 sayılı Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kuruluşu Hakkında Kanuna göre yapılan bağış ve yardımlar,

11-7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanuna göre yapılan bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamaları,

12-7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna göre yapılan bağış ve yardımlar,

13-7430 sayılı Antalya Diplomasi Forumu Vakfı Kanununa göre yapılan bağış ve yardımlar,

14-7432 sayılı Uludağ Alanı Hakkında Kanuna göre yapılan bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamaları,

15-7439 sayılı Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanununa göre yapılan bağış ve yardımlar,

Yıllık Beyannameye Dahil Edilen Kazanç ve İratlardan Yapılacak İndirimler

Diğer Kanunlara göre indirilecek bazı bağış ve yardımlar

16-7441 sayılı Afet Yeniden İmar Fonunun Kurulması Hakkında Kanuna göre yapılan nakdi bağış ve yardımlar,

17-7474 sayılı Aile ve Gençlik Fonu Kurulması Hakkında Kanuna göre yapılan nakdi bağış ve yardımlar,

18-7512 sayılı Dışişleri Teşkilatını Güçlendirme Vakfı Kanununa göre vakfa yapılan bağış ve yardımlar.

Hayat/Şahıs Sigorta Primleri

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun “Diğer İndirimler” başlıklı 89’uncu maddesinde yer alan düzenlemeye göre; yıllık gelir vergisi matrahının tespitinde, gelir vergisi beyannamesinde beyan edilen gelirlerden bazı indirimlerin yapılması mümkün bulunmaktadır.

Gelir vergisi matrahının tespitinde beyanname üzerinden indirimlerin yapılabilmesi için;

- Gelir vergisi beyannamesinde beyan edilen bir gelirin bulunması,
- Eğer indirim yapılabilmesi şarta bağlanmış ise ilgili şartların yerine

getirilmesi, gerekmektedir.

Hayat/Şahıs Sigorta Primleri

Gelir vergisi matrahından indirim konusu yapılabilecek sigorta primleri;

- Mükellefin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait birikim priminin alındığı **hayat sigortalarına** ödenen primlerin **%50'si**,
- Ölüm, kaza, hastalık, sağlık, engellilik, analık, doğum ve tahsil gibi **şahıs sigorta** primlerinin **%100'ü**, gelir vergisi matrahından indirim konusu yapılabilir.

Hayat/Şahıs Sigorta Primleri

Sigorta primlerinin indirilebilmesi için;

- Beyan edilen gelirin **%15**'ini ve asgari ücretin **yıllık tutarını** aşmaması,
- Sigortanın **Türkiye'de yerleşik** ve merkezinin Türkiye'de bulunan bir emeklilik veya sigorta şirketi nezdinde akdedilmiş olması,
- Prim tutarlarının gelirin elde edildiği yılda **ödenmiş olması**,
- Mükellefin kendisi, eşi ve küçük çocukları için yapılması,

gerekmektedir.

GVK-85/2012-7 sayılı Gelir Vergisi Sirkülerinde, “çocuk” veya “küçük çocuk” tabirinden, mükellefle birlikte oturan veya mükellef tarafından bakılan (nafaka verilenler, evlat edinilenler ile ana veya babasını kaybetmiş torunlardan mükellefle birlikte oturanlar dahil) **18 yaşını veya tahsilde olup 25 yaşını doldurmamış çocukların** anlaşılması gerektiği belirtilmiştir.

Hayat/Şahıs Sigorta Primleri

Ücret geliri elde edenlerde hayat/şahıs sigorta prim ödemelerinin gelir vergisi matrahından indirilmesi;

Gelir Vergisi Kanununa göre vergiye tabi ücret matrahının tespitinde, şahıs sigortaları için ödenen primlerin elde edilen ücretin %15'ine kadar olan kısmı ücret matrahının tespitinde indirilebilecektir.

İndirim konusu yapılacak primlerin toplamı, **ödendiği ayda elde edilen ücretin %15'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını** (2025 takvim yılı asgari ücretin yıllık brüt tutarı olan 312.066 TL'yi) aşamaz. Yıl içinde asgari ücret tutarında meydana gelebilecek değişiklikler, indirim yapılacak tutarların hesabında dikkate alınır.

İndirim konusu yapılacak prim tutarının tespitinde **esas alınacak ücret**, işveren tarafından çalışana hizmeti karşılığında ödenen aylık (maaş), prim, ikramiye, sosyal yardımlar ve zamlar gibi vergiye tabi sürekli nitelikteki ödemelerin brüt tutarlarının toplamı olacaktır.

Hayat/Şahıs Sigorta Primleri

Bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları;

İşveren ya da ücretli tarafından bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları vergiye tabi ücret matrahının tespitinde **hiçbir surette indirim konusu yapılamaz.**

Yıllık beyanname veren mükellefler tarafından bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları da **yıllık beyannamede**, gelir vergisi matrahının tespitinde **indirim konusu yapılamaz.**

Sigorta primlerinin indirim konusu yapılacağı dönem;

Sigorta primlerinin vergi matrahının tespitinde indirim konusu yapılabilmesi için, gelirin elde edildiği dönem ile ilişkili olması ve bu **dönem sonuna kadar ödenmiş olması** gerekmektedir.

Hayat/Şahıs Sigorta Primleri-Örnek

Mükellef (A), sahibi olduğu daireyi konut olarak kiraya vermesi sonucunda 2025 yılında toplam 450.000 TL **kira geliri** elde etmiştir. Mükellef, Türkiye’de yerleşik ve merkezi Türkiye’de bulunan sigorta şirketi nezdinde, kendisine ait **hayat sigortası** için 60.000 TL ve eşine ait **doğum sigortası** için 90.000 TL ödeme yapmıştır.

Beyana tabi başka geliri bulunmayan mükellef, **götürü gider** yöntemini seçmiştir.

Binaların konut olarak kiraya verilmesinden bir takvim yılı içinde elde edilen hasılatın 2025 yılı için 47.000 TL’si gelir vergisinden istisna edilmiştir.

Mükellef (A)’nın yapmış olduğu sigorta harcamalarından hayat sigortasının %50’si ile doğum sigortasının %100’ünün toplamı $[(60.000 \times 0,50) + 90.000]$ 120.000 TL’dir. Ödenen sigorta primi ile ilgili olarak indirim konusu yapılabilecek tutar, 2025 yılı asgari ücretin yıllık brüt tutarı (312.066 TL) ve beyan edilen gelirin %15’ini aşmamalıdır.

Toplam harcamanın (120.000 TL) beyan edilen gelirin %15’inden $(342.550 \times \%15 = 51.382,50 \text{ TL})$ fazla olması nedeniyle mükellef (A), yapılan sigorta harcamasının tamamını değil, beyan edilen gelirin %15’i olan 51.382,50 TL’yi indirim konusu yapabilecektir.

Hayat/Şahıs Sigorta Primleri-Örnek

Mükellefin, yıllık gelir vergisi beyannamesi üzerinden indirebileceği sigorta harcaması aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Gayrimenkul Sermaye İradı (Konut)	450.000 TL
Vergiden İstisna Edilen Tutar	47.000 TL
Kalan (450.000-47.000)	403.000 TL
Giderler (Götürü) (403.000 X %15)	60.450 TL
Safi İrat (403.000 – 60.450)	342.550 TL
İndirimler (Sigorta Ödemesi) (342.550x%15)	51.382,50 TL
Vergiye Tabi Gelir (Matrah)	291.167,50 TL
Hesaplanan Gelir Vergisi	50.333,50 TL

Eğitim ve Sağlık Harcamaları

Eğitim ve sağlık harcamalarının;

- Beyan edilen gelirin **%10'unu aşmaması**,
- **Türkiye'de yapılması**,
- Gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan gerçek veya tüzel kişilerden alınacak belgelerle **tevsik edilmesi**,
- Mükellefin **kendisi, eşi ve küçük çocukları** için yapılması,

gerekmektedir.

GVK-85/2012-7 sayılı Gelir Vergisi Sirkülerinde, “çocuk” veya “küçük çocuk” tabirinden, mükellefle birlikte oturan veya mükellef tarafından bakılan (nafaka verilenler, evlat edinilenler ile ana veya babasını kaybetmiş torunlardan mükellefle birlikte oturanlar dahil) **18 yaşını veya tahsilde olup 25 yaşını doldurmamış çocukların** anlaşılması gerektiği belirtilmiştir.

Eğitim ve Sağlık Harcamaları

255 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde eğitim giderleri;

- Eğitim ve öğretim kurumları, anaokulu, kreş ve dershanelere eğitim amacıyla yapılan ödemeler,
 - Eğitim amaçlı kurs ücretleri,
 - Okul servis ücretleri,
 - Kitap ve kırtasiye alımları için yapılan harcamalar,
 - Öğrencilerin özel yurtlarda ve pansiyonlarda kalmaları durumunda ödenen tutarlar,
- olarak sayılmıştır.

Ancak, yabancı ülkelerdeki eğitim kurumlarına yapılan ödemeler, okullarda verilen ve bedeli ayrı olarak tespit edilen yemek hizmetine ilişkin harcamalar, okul aile birliği ve okul koruma derneklerine yapılan bağışlar ve gelir veya kurumlar vergisine tabi olmayan okullara ödenen eğitim ücretleri ile devlet okullarına ödenen harçlar eğitim giderleri kapsamına girmemektedir.

Eğitim ve Sağlık Harcamaları

255 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde sağlık giderleri;

Teşhis ve/veya tedavi sürecinde yapılan;

- Muayene, tahlil, ameliyat, fizik tedavi ve hastane giderleri,
- İlaç, sağlık malzemesi, gözlük ve lens alımları gibi,

harcamalar olarak sayılmıştır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesi veya kendi özel kanunlarında yer alan hükümler uyarınca **kurumlar vergisi muafiyeti tanınan kurumlardan yapılan harcamalar**, indirim konusu harcama olarak kabul edilmeyecektir.

Diğer taraftan, tüzel kişilikleri itibarıyla kurumlar vergisi mükellefi olmayan dernek ve vakıfların, kurumlar vergisi mükellefi olan **iktisadi işletmelerinden sağlanan** indirim konusu mal ve hizmetler için yapılan harcamalar indirim konusu olacaktır.

Eğitim ve Sağlık Harcamaları

Gelir vergisi mükelleflerinin KDV mükellefi olup olmadıklarına bakılmaksızın nihai tüketici olarak gerçekleştirdikleri ve indirim konusu yapabilecekleri eğitim ve sağlık harcamaları, gelir vergisi matrahının tespitinde **KDV dahil tutarı** ile birlikte dikkate alınır.

Mükelleflerin indirime konu harcamalarını, gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinden alacakları; Vergi Usul Kanununda belirtilen **fatura ve serbest meslek makbuzundan** herhangi biri ile tevsik etmesi gerekmektedir.

Eğitim ve sağlık harcamaları bakımından **yazar kasa fişleri** (ÖKC) “tevsik edici belge” olarak **kabul edilmemektedir.**

Eğitim ve Sağlık Harcamaları-Örnek

Birinci sınıf tüccar olan (A)'nın 2025 takvim yılında **ticari kazancı** 2.250.000 TL olup 225.000 TL tutarında **Bağ-Kur primi** ve 337.500 TL **geçici vergi** ödemiştir. Mükellef (A), özel kreşe giden çocuğu için **kreşe** 157.500 TL, üniversitede okuyan kızı için eşyalı olarak **tutmuş olduğu daireye** 2025 yılı içerisinde 250.000 TL kira ödemiştir. Eşinin **tedavi masrafları için** Türkiye'de kurumlar vergisi mükellefi olan özel hastaneye 112.500 TL ödeme yapmış, bu ödemeye ilişkin faturasını da almıştır. **İlaç masrafları** için ise eczaneye 2.500 TL ödeme yaparak eczaneden bu ödemeye ilişkin **yazar kasa** fişini almıştır.

Öğrencilerin özel yurt ve pansiyonlarda kalmaları durumunda ödenen tutarlar beyanname üzerinden indirim konusu edilebileceğinden mükellef (A)'nın üniversitede okuyan kızı için eşyalı olarak tutmuş olduğu daireye ilişkin yaptığı kira ödemesi eğitim harcaması olarak değerlendirilmeyecek ve indirim olarak dikkate alınamayacaktır.

İlaç giderleri için yapmış olduğu harcama, harcama karşılığında düzenlenen yazar kasa fişinin tevsik edici belge olarak kabul edilmemesinden dolayı beyanname üzerinden indirim konusu yapılamayacaktır.

Eğitim ve Sağlık Harcamaları-Örnek

Kreşe yapılan 157.500 TL ödeme ile tedavi için hastaneye ödenen 112.500 TL den oluşan indirilebilir eğitim ve sağlık harcaması toplamı ($157.500 + 112.500 = 270.000$ TL beyan edilen gelirin %10'undan ($2.025.000 \times \%10 = 202.500$ TL) fazla olduğu için Mükellef (A), eğitim ve sağlık harcaması olarak 202.500 TL'yi indirim konusu yapabilir.

Ticari Kazanç	2.250.000 TL
Bağ-Kur Primi (-)	225.000 TL
Beyan Edilen Gelir ($2.250.000 - 225.000$)	2.025.000 TL
İndirimler (Eğitim ve Sağlık Harcaması) ($2.025.000 \times \%10$)	202.500 TL
Vergiye Tabi Gelir ($2.025.000 - 202.500$)	1.822.500 TL
Hesaplanan Gelir Vergisi	542.875 TL
Mahsup Edilecek Geçici Vergi	337.500 TL
Ödenecek Gelir Vergisi	205.375 TL

SORU-CEVAP

Teşekkürler...